UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Qvatvor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conuersione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

50. Trigaultij iter ex Sin. in Europ. cui bono, vel secus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

Visual Library

hoc Paulus Doctor ſcripto docet mittendum in Coriam aliquem ex ſu-
perioribus Mandarinis, qui gentem illam armorum vſui aſſuefaciat, i-
ſtúmque ex ea conflet exercitum, qui vnà & Sinis animos faciat, &
Tartarorum impetus retundat. Hoc Pauli ſcripto, nihil potuit pla-
ſibiliùs venire, nihil rationum momento ſolidiùs, nihil inhibendo Si-
narum exitio certiùs. Hinc à Præſidibus armorum, ſupplex conditur
ad Regem libellus qui feſtinato reſponſo conſilium probauit, horta-
túſque eſt ad iter & præfecit executioni Doctorem Paulum cum extra-
49. Pia Doctoris Pauli induſtria ad propag. fidem. ordinaria poteſtate. Suam ipſe ad hoc detulerat operam, quòd alio-
qui Mandarinis perinde ferè ſit auelli extra Sinas vt extra mundum
exulare: noui huius honoris velut miſſo cœlitùs nuntio, totus in Deum
animo effuſus ſingulari ſe illius munere agnoſcit ad regni vnius con-
uerſionem adhiberi: nuntio mox Sambiaſium eodem beat, ambóque
in genua beneficij auctorem reuerentur, & ſuos illi denuò ſudores vi-
támque adeò in hoc fidei ſacroſanctæ obſequium deuouent. Dúmque
vaſarium tanto Magiſtratui paratur in externum regnum profecturo,
libris ab ſe partim compoſitis, partim è Riccio depromptis parat in
Coraij primùm, poſt toto deinceps regno illo Chriſti nomen, & leges
inferre. In procinctu ad diſceſſum ſtababat, cum grauiſſimus Conſiliarius
prudenti ſuo, ſed maligno inſtinctus dæmone rem omnem diſiecit,
Pauli iacturam in Coriam ituri nulla ſat in armis Coriorum peritia pen-
ſandam fore potiùs in aulam ſi abeſſet, vocandum ad ſecuritatem regni,
quantò nunc minùs ab aula remouendum: parem conſilio, proſpicien-
tia, caſibus elidendis huic eſſe neminem. Rebus in ruinam vt erant
vergentibus, poſſe incidere, vt bono exercitu vtilior ſit bonus Conſi-
liarius. Non defuturum idoneum alium qui bello Corios aſſuefaciat,
49. Diſturbatur. ſic peritum ex iis fortemque exercitum præſtò Sinis futurum nec de-
futurum excellentem Conſiliarium. His perſuaſus Rex, mutauit ſen-
tentiam, Pauli nihilominus illuſtre meritum dignitate auxit quinque
gradibus altiori, etſi contra vſum moréḿque pugnaret aliquem fortu-
na omiſſis gradibus deſultim creſcere. At is longè acerbiùs doluit præ-
reptam ſibi occaſionem rei pro Chriſto eximiè gerendæ Sinarum im-
perio pretioſiorem, quàm repoſitis pro ea honoribus acquieuit. Sam-
biaſium quoque, vt iacturæ inſignis, ita & mœroris ſocium ex inter-
uerſione tanti negotij lugentem conſolatus eſt, expectatione meliorum,
quæ aſſecutus eſt poſtea, ſed multo leuioris ad ſalutem hominum mo-
50. menti. Occurrit hic anno 1613. ad medium Februarij, Nicolaus Tri-
Trigaultij iter ex Sin. in Europ. cui bono, vel ſecus. gaultius in Europam miſſus, quò per neceſſarias ambages difficillimo-
rum itinerum, ſexto tandem vix anno peruenit. Paſſis in auſtrum
velis & portus Indiæ obiens mercatorum negotiis celebres, applicuit
Bandaram, ſeu portum Baſſium, in Sinus Perſici faucibus, è regione
Ormuzij ſitum. Illinc terra Baſſorum Perſidis delatus coactus eſt Eu-
phratem radere, Bagadad, & Maſſul attigit quas Babiloniam veterem
& Niniuem aiunt. Inde ſe in deſerta Petreæ Arabiæ immiſit, quibus
dierum

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

dierum quadraginta itinere traiectis Heliopolim venit, nunc vulgò Alepum in Syria, tùm Alexandretam ſeu Scandronam ex qua mari Mediterraneo Hydruntem appulſus percurſa Gallia Germania, & Hiſpania, Indicam nauigationem Vliſſypone iterauit Aprilis ſexto & decimo anni 1618. equidem tunc ſeram, ſæpiùs infelicem, ſemper ancipitem, ob ſtatas ventorum periodos qui tardiores ad diſceſſum naues aut medio in curſu deſerunt, aut compellunt, raſa inter inſulam S. Laurentij & Africam ora in Mozambico hyemare, infeſtiſſimo Europæis cœlo, quanquam nec eò vſque distulit lues quædam naues in noſocomia totidem vertere, quarum altera, è noſtris in Sinas duos & viginti; duodecim altera in Iaponiam vehebat. Vix oram Africæ bimeſtri legerant cum peſtis illa repentè ſe fundens lethales ſtatim notas in contactis prodebat. Paucos præteriit immunes, in quibus ipſe Trigaultius tunc ſolùm decubuit cùm valere alij cœperunt, & virium robore morbum denique expugnauit; ex iis quos ſecum ducebat quinque non integro dierum tredecim ſpatio in mari ſepeliuit. Hoc ſocietatis homines tributum annuum perſoluunt Oceano, ſeu Deo potiùs, eiuſque gloriæ cuius in iis ſtudium tàm certa pericula adeò non retardant, vt è contrario apud Generalem multorum annorum ambitu ea ſibi depoſcant, & quidem iuuenes non è triuio lecti, ſed iis inſtructi dotibus, quæ ſint muneri tanto pares. Neque aleæ ignari quam ſubeunt, certè vel ex quo dominum Luſitania mutauit ex decem & ſeptem qui pottu ſoluerant; nouem iter conſumpſit. Paucis deinceps annis ex vndequadraginta, mare viginti ſepeliuit. Nouemdecim antea Vlyſſipone conſcenderant, Ex iis præter tres ſemiuiuos nemo Indias attigit. Philippus Trigaultius Nicolai frater, paulò quàm applicuiſſet Goam interiit. Sed quinarium illum quem mari ſepultum diximus magnoperè illuſtrat P. Paulus Cauallina, patria Bononienſis, Italus natione, Mathematicis excellens, ſed gradu virtutis excelſior: Deo in Indias vocanti, obtemperauit ægrè ac timidè, vt peruincendi metus difficultas obedientiæ præmium augeret. Reputabat animo ſe in itinere moriturum, nec ſatis capiebat cui bono Italiam ſua opera priuaret, non collaturus eam in Indias. Exagitauítque hic illum timor quoad extra Europam nauigauit; aliunde apud ſe ſtatuebat, parendum omninò vocanti ſe Deo ſeu victurum inter Indos, ſeu viuendi finem in mari facturum. Et verò fortiter paruit, fuitque valentior animus ad vindicandam ſibi pugnantem naturam quam ad deprimendum animum natura, quam illi de ſe victoriam arduam penſauit Deus (quo ferè aſſolet) ſuauiſſimo tùm deſiderio moriendi, tùm eius deſiderij cumulo, morte videlicet, præter magnanimam obedientiam, charitatis merito quæſita, & inſigni: conſolabatur iacentem Trigaultius quod non videretur eius morbus vti aliorum peſtifer, & lethalis. Cui Paulus futuri conſcius, cuiuſmodi cúmque ſit morbus, inquit, certo moriar, quod tàm hilari animo affirmauit vt rogandum putarit Trigaultius vnde id

51. Petri Cauallinæ illuſtris obitus.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN